

Viering Jebron Veertigdagentijd 2025 9 maart
--

Welkom en inleiding

Ignace

Op weg naar een nieuw Paasfeest.

Vandaag de eerste zondag van de veertigdagentijd. Een belangrijk moment in het liturgisch jaar, maar ook in de wisseling van de seizoenen. We keren de winter de rug toe, en kijken uit naar een nieuwe lente, een nieuw begin, een nieuwe Pasen. Op Aswoensdag begint een tijd van veertig dagen: 40 als symbolisch getal dat er iets nieuws zal beginnen. Het getal 40 wijst in de Bijbel op een complete periode van beproeving en verzoeking, een periode die eindigt in iets totaal nieuws. 40 heeft betrekking op voorbereiding en verwachting, maar ook op vasten en boetedoening of zuivering. In deze viering wordt aandacht gegeven aan psalmen 23, 37 en 38.

Laat ons hier dan samenkomen in naam van de Ene, van zijn zoon en onze broeder, Jezus van Nazareth, en in naam van de Geest.

Lied: Licht en stem, ,p. 52

Ik wil in deze viering de herinnering van aswoensdag levendig houden, niet door een assekruisje door te geven, maar wel door deze tekst:

Hilde

Terugvallen op wie we maar zijn als mens,
uit stof en as opgestaan, uit klei geboetseerd
en tegelijk beziel met de adem van God.

Het moet voldoende zijn.

We moeten ons geen grotere maat aanmeten.

Zo mogen we met onszelf leven,
mogen we een ander toegewijd zijn.

Allen

Laat ons gedenken dat wij, mensen,
mogen staan in de ruimte van dit heelal.

Die kwetsbare ruimte is ons gegeven
met zoveel levenskansen

dat we met eerbied
de aarde onder onze voeten
mogen betreden en bewerken.
Ten dienste van al wat leeft.
Daarom willen we bidden en zingen:

Wij zingen (acclamatie, p 85)

*Wie zijn leven niet wil geven,
niet wil delen met zovelen,
met een ander, gaat verloren.
Wie wil geven wat hij heeft,
die zal leven, opgegeten,
die zal weten dat hij leeft.*

Ga nooit om met kwaadaardigen.
Wees nooit jaloers op wie valsheid doen,
want snel als gras verslappen ze
en als 't frisse groen verwelken ze.
Wees zeker van de Aanwezige en doe het goede.
Bewoon het land en wijd in gehechtheid,
vermei je in de Aanwezige
en hij zal je geven wat je hart wenst.
Ga de weg van de Ene.
Stel je zekerheid op hem en hijzelf zal je inspiratie geven.
Als het licht laat hij opgaan jouw integriteit
en jouw recht als de middag.
Wees stil voor de Aanwezige en hunker naar hem
laai nooit op om het succes van iemands weg
om de man die plannen maakt.
Laat af van toorn en onthoud je van hete drift,
laai nooit op - 't is enkel ten kwade...
Want kwaadaardigen worden uitgeroeid,
maar wie de Aanwezige verbeiden, zij erven het land.
(Psalm 37, 1-9)

Wij zingen

*Wie zijn leven niet wil geven,
niet wil delen met zovelen,
met een ander, gaat verloren.
Wie wil geven, wat hij heeft,*

*die zal leven, opgegeten,
die zal weten dat hij leeft.*

Een ogenblik stilte

Ignace

Bij een veertigdagentijd past het dat christenen goede voornemens maken als voorbereiding op het Paasfeest. Die voornemens kunnen en mogen zeker persoonlijk zijn: hoe jong of hoe oud wij ook zijn, we kunnen nadenken over onze persoonlijke fouten en tekortkomingen, en voornemens maken om een betere mens te zijn.

Toch past het dat we een grotere dimensie zien, en dat wij zoeken naar engagementen in het sociale en maatschappelijke leven. Zo zullen we telkenjare opnieuw Broederlijk Delen onder de aandacht brengen.

Laat ons dan in een moment van stilte persoonlijk nadenken welke weg wij willen inslaan in deze veertigdagentijd als voorbereiding op Pasen.

Openingsgebed

Hilde

Wij die gehoor willen geven aan uw stem, Ene,
worden de woestijn van deze wereld in gejaagd.

Verwarrende stemmen verleiden ons
om ontrouw te zijn aan wat jij hebt gezegd.

‘Grijp je kans om de sterkste en slimste te zijn,
zet mensen naar je hand’,
zo horen we zeggen.

Voor we het weten palmt het ons hart in.

Maar jij houdt voor ons de ruimte open
om te ademen doorheen alle benauwenis.

Geef ons de geestesadem van Jezus,
zoon van uw welbehagen.

Amen.

Inleiding op de Bijbelse lezingen

Hilde

Vandaag lezen we fragmenten uit drie psalmen: 23, 37 en 38. Het zijn drie psalmen die spreken over schuld en wanhoop, maar ook over vertrouwen.

Vandaag zullen we enkele elementen in herinnering brengen van psalm 23. In de tekst van de herinnering aan aswoensdag hoorden we in het openingsgebed een fragment van psalm 37.

Als centraal aandachtspunt beluisteren we de tekst van Psalm 38, in een vertaling van onze Aalstenaar, Piet Thomas. Het is een mooie poëtische vertaling, maar zeer braaf.

Het thema: **“Kracht is mijn verlangen, en hulp mijn behoefte. Dat is wat ik nu mis.**

Psalm 38

Straf mij niet, wees niet meer boos,
genoeg heeft mij uw hand getroffen,
zo groot en ernstig was mijn schuld,
zo ziek was ik in merg en been,
zo troosteloos waren mijn dagen,
dat ik, verlamd, geen licht meer zag.

Mijn vrienden laten zich niet zien
en die mij haten spannen strikken.
Ik houd mij doof en durf niets doen,
'k blijf stil en doe mijn mond niet open.

Alleen op U, Heer, is mijn hoop gevestigd.
Gun hun de pret niet dat ik struikel.
Ik kan de kwelling haast niet dragen,
nu ik, en onverdiend nog wel, gehaat word
door vijanden die goed met kwaad vergelden.

Kom mij te hulp, laat mij niet in de steek!
Gij zijt mijn toeverlaat en mijn behoud.

Duiding

Ignace

De drie emotionele elementen van deze psalm - schuld, vrees en wanhoop - zijn in die volgorde met elkaar verbonden. Schuld door falen te leven volgens de door de psalmist erkende waarden, voedt zijn gevoelens van onzekerheid. Hij voelt een verhoogde kwetsbaarheid jegens zijn vijanden: zij willen hem ten val

brengen. Hij heeft de indruk dat hun beschuldigingen ondersteuning vinden in zijn fouten. Dat alleen al bekrachtigt zijn schuld en schaamte gefaald te hebben tegenover God, de bron van zijn eigen hoge verwachtingsnorm, want dat is wat God van hem verwacht. Hij kan zichzelf niet van deze vicieuze cirkel van falen, schuld, schaamte en kwetsbaarheid bevrijden. En zo is zijn laatste hoopvolle pleidooi gericht op zijn enige uitweg naar hoop: "*Verlaat mij nooit, Aanwezige! Mijn God, wees nooit ver van mij! Kom mij te hulp, mijn Meester, mijn Bevrijding!*" (vv 22-3). Daar gaat het kort gezegd over.

Maar laten we nu meer in detail de structuur en de oorzaak nagaan van het emotionele spoor waar de psalmist doorheen gaat.

Het eerste gedeelte brengt de innerlijke tenlastelegging in scène: schuld en vrees voor goddelijke vergelding voor mislukking

*Straf mij niet, wees niet meer boos,
genoeg heeft mij uw hand getroffen,
zo groot en ernstig was mijn schuld,
zo ziek was ik in merg en been,
zo troosteloos waren mijn dagen,
dat ik, verlamd, geen licht meer zag.*

Het tweede gedeelte (v. 12-21) beeldt de projectie van de gevoelens van de psalmist op zijn vijanden uit, door zijn eigen kwetsbaarheid te voelen en hun voldoening bij zijn nederlaag.

*Mijn vrienden laten zich niet zien
en die mij haten spannen strikken.
Ik houd mij doof en durf niets doen,
'k blijf stil en doe mijn mond niet open.
Alleen op U, Heer, is mijn hoop gevestigd.
Gun hun de pret niet dat ik struikel.
Ik kan de kwelling haast niet dragen,
nu ik, en onverdiend nog wel, gehaat word
door vijanden die goed met kwaad vergelden.*

Het derde gedeelte beschrijft het hoopvolle gebed van iemand die gefaald heeft bij zijn eigen pogingen en hoopt dat er toch nog redding mogelijk is, als alleen God hem maar niet wil verlaten.

*Kom mij te hulp, laat mij niet in de steek!
Gij zijt mijn toeverlaat en mijn behoud.*

Wij kunnen ons nu terecht afvragen: heeft deze psalm nog draagkracht en betekenis in onze moderne wereld? Zijn wijzelf zo zondig, zo verlamd, ziek tot in merg en been? Worden christenen in onze maatschappij het voorwerp van spot?

Het is wel zo, dat wij nu in een andere tijd leven dan wanneer deze psalm gegroeid is in de schoot van de toenmalige Israëlieten. Nu leven we eerder in een tijd van onverschilligheid. En toch...

Wij leven in benarde tijden.

Een tijd waar machthebbers die zich christelijk noemen, die zelfs met Bijbels leuren, maar hun hand niet op de Bijbel leggen bij hun eedaflegging.

Machthebbers die dromen van een gouden kalf te bouwen met zichzelf als model.

Machthebbers die andere machthebbers opzoeken en hen bewonderen.

Machthebbers die op een onbetamelijke en een onbeschofte wijze anderen uitkafferen.

Het zijn die machthebbers die hulpprogramma's afbouwen om het geld in eigen zak te steken. Die "christelijke" machthebbers moeten dringend hun Bijbelteksten herlezen

Als Oosterhuis, Piet Thomas en Van Pelt psalm 38 mogen vertalen in hun eigen woorden, mag ik dat ook. Daarom sluit ik deze bezinning af met mijn vertaling, vanuit de onrust van dit tijdsscharnier.

Houd voor ogen wat we meemaken op het internationaal toneel.

Psalm 38 *Hedendaagse vertaling*

Kracht is mijn verlangen, hulp mijn behoefte.

Dat is wat ik nu mis.

Wat betekent leven in deze dagen?

Pijlen zijn op ons gericht,

zuigt elke afgrond ons naar zich toe?

Wat is onze misdaad?

Wat voor schuld haalt ons onderuit?

Diepe schaamte, diepe rouw,

wij missen kracht om ons te verzetten

tegen de Ploert en Schender.

Wij hebben behoefte aan hulp.

Wie kan ons die geven?
Onze geschiedenis keert zich tegen goede mensen.
Wij lijden, maar dat deert geen mens.

Ene, al onze verlangens zijn u bekend.
Ons hart gaat tekeer, onze krachten ebben weg,
onze ogen verliezen hun glans.
Wij zijn omringd door oorlogsvoerende machthebbers,
door niets ontziende volksmisleiders
die fier zijn op hun graaicultuur.
Zij borstelen de hulp aan weerlozen en armen radicaal weg.
Ze verspreiden leugens en onwaarheden,

Onze liefste vrienden ontlopen ons;
onze belagers lokken ons in de val,
wie ons ongeluk willen, spreken dreigende taal,
dag in dag uit verspreiden ze leugens.
maar dit willen we niet horen,
wij houden ons doof en willen niet horen,
wij doen als een stomme onze mond niet open,
geen verweer komt uit onze mond.
Maar onze vijanden leven, zij zijn sterk,
ze zijn met velen en blind is hun haat,
ze vergelden goed met kwaad
en vallen ons aan, al zoek ik het goede.
Want zie ons: krank en zwak,
niet opgewassen tegen de terreur
van wie ons minachten zonder reden,
en zich tegenover ons opblazen als een kikker.

Verlaat ons niet, Ene,
mijn God, blijf niet ver van ons,
geef ons de inspiratie, de moed en de energie
om het goede te blijven doen
om aandachtig te blijven voor de arme, voor het slachtoffer.
Ene, kom onze onmacht te hulp,
Wek mij op uit ons zelfbeklag, eindelijk.

Stiltemoment

Hilde

Trump vernoemde reeds enkele malen het gevaar van een derde wereldoorlog. Uiteraard is het de fout van alle anderen: van Oekraïne, van Europa, van het Midden Oosten, van Hamas...

Daarom zingen we ter ere van hem, en van vele andere oorlogsgeneraals het lied: “Tegen de derde wereldoorlog”, p. 58

Lied: “Tegen de derde wereldoorlog”, p. 58

Mededelingen

Vrije voorbeden,

Acclamatie: Wie niet strijden, p. 76

Tafelgebed 33

Ignace

Wij zullen straks het tafelgebed 33 zingen, maar ik wil daar eerst een korte inleiding op geven, een inleiding geschreven door Herman Verbeek, die dit tafelgebed geschreven heeft.

Brood wordt lichaam. Wijn wordt bloed. Van mij en van jou. Brood en wijn veranderen niet. Niet op een altaar. Niet door een prevelende pastoor. Brood komt van boer en bakker, deze keer was ik de bakker. Wijn van de wijngaardenier en kelder, ze zijn zelf mooi en goed genoeg. Brood en wijn hoeven niet te veranderen. Dat mensen veranderen door dit brood en deze wijn te nuttigen, daar gaat het om. Dat het betert, beter wordt. Die ommekeer, transformatie, toewijding, consecratie. Mensen zijn sacramenten. Dingen niet. Communie is een andere consumptie. Met elkaar een wat nieuwer slag mensen worden, een beetje hoopvoller, een bekertje liefdevoller, rechtschapener.

Zingen we het tafelgebed, afwisselend mannen – vrouwen.

Delen van brood en wijn

Onze Vader: gezegd.

Slotgebed:

Hilde

Misschien geven de teksten van deze viering een wat somber beeld van onze huidige wereld met al zijn problemen. Als slotgebed wil ik echter psalm 23 bidden, een psalm die vertrouwen blijft oproepen. De vertaling is van Oosterhuis

Jij mijn herder? Niets zou mij ontbreken

Breng mij naar bloeiende weiden
doe mij liggen aan vlietend water
dat mijn ziel op adem komt
dat ik de rechte sporen weer kan gaan
achter jou aan.

Jij mijn herder? Niets zal mij ontbreken.

Moet ik de afgrond in, de doodsvallei,
ik zal bang zijn – ben jij naast mij
ik zal niet doodgaan van angst.

Jij hebt de tafel al gedekt – mijn spotters
weten niet wat ze zien:
dat jij mijn voeten wast, ze zalft met balsem,
mij inschenkt – ‘Drink maar’, zeg je.

Niets zal mij ontbreken.

Laat het zo blijven, dit geluk
deze genade, al mijn levensdagen.

Dat tot in lengte van jaren
ik wonen zal bij jou in huis.

Jij, mijn herder, niets zal mij ontbreken.

Slotlied: Er is een steen verlegd, p. 22

Aandacht voor Broederlijk Delen

Ignace

Op het einde van deze viering willen we ook de aftrap geven voor de campagne van Broederlijk Delen.

De campagnes van BD van de laatste 20 jaar ongeveer, zijn allemaal gecentreerd rond ondersteuning van onze partners in Burkina Faso en Oeganda. In onze wijde wereld zijn er dubbele standaarden op gebied van landbouw en gezondheid. Zo is het gebruik van hormoonverstorende en kankerverwekkende pesticiden in Europa verboden, maar ze mogen wel gemaakt worden in onze Europese chemische fabrieken en vrijuit geëxporteerd naar landen buiten de Europese Unie.

Overal waar de winsten en de groeimogelijkheden van grote bedrijven primeren, worden mensenrechten geschonden. Om een duurzame samenleving zonder ongelijkheid mogelijk te maken, zullen deze bedrijven moeten opereren binnen een kader dat respect afdwingt voor mens en natuur.

Een systeemverandering dus!

Wij willen streven naar een Europees verbod op de export van bij ons verboden pesticiden. Samen met partnerorganisaties zet Broederlijk Delen sterk in op agro-ecologie.

Het is voor ons allemaal een uitnodiging om eens dieper in te gaan op deze problematiek. Daarom liggen hier een aantal folders klaar om mee te nemen naar huis. Het is niet de bedoeling dat ze onmiddellijk bij het vuil papier gegooid worden, maar dat ze gelezen en bestudeerd worden.